

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

62.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 5-го Августа — 1838 — Wilno. Piątek. 5-go Sierpnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 28-го Юля.

Государь Императоръ въ Теплицъ изволилъ продолжать курсъ минеральныхъ водъ и находится въ вождельномъ здравіи.

Мюнхенъ, 15 (27) Юля. Ея Императорское Величество, при въездѣ въ Королевство Баварское, изволила имѣть первый ночлегъ 10 (22) Юля въ мѣстечкѣ Вейсенъ.

На другой день, прибывъ въ городъ Регенсбургъ, Государыня Императрица благоволила принять приглашеніе къ столу отъ Ея Свѣтлости вдовствующей Принцессы Туринъ и Таксисъ, въ великолѣпномъ дворцѣ, принадлежащемъ Принцу.

Высочайшій ночлегъ потомъ былъ въ замкѣ Кеферингъ, у Графини Лерхенфельдъ, матери Баварскаго Посланника при Россійскомъ Дворѣ.

12 (24) Юля, послѣ обѣда въ городъ Ландсгутъ, Ея Императорское Величество изволила слѣдовать путемъ къ Мюнхену, куда и прибыла въ семь часовъ вечера вмѣстѣ съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княжною Александровою Николаевною, въ вождельномъ здравіи. Отклоня всѣ почести, кои несоотвѣтствуютъ цели Августѣйшаго путешествія, Государыня Императрица тѣмъ съ большимъ удовольствіемъ могла замѣтить величественную радость Баварскаго народа, стремленіе жителей на Ея встречу, и благоустройство всѣхъ частей, зависящихъ отъ Правительства, которое старалось замѣнять простымъ, неограничиваемымъ усердіемъ блескъ другаго пріема, не принятаго Ея Императорскимъ Величествомъ. Остановясь въ Королевскомъ дворцѣ въ Мюнхенѣ, то же правило непринужденности сохранено вполнѣ, по желанію Государыни Императрицы.

13 (25) Юля Государыня Императрица изволила быть въ здѣшнемъ театрѣ, прекрасномъ великолѣпномъ зданіи, гдѣ давали оперу *Невѣста Лунатикъ*. Ея Величество встрѣчена была многочисленною публикою рукоплесканіями и крикомъ ура.

Вчерашняго дня былъ великолѣпный обѣдъ въ замкѣ, а вечеромъ Ея Императорское Величество изволила быть въ театрѣ.

Крейтъ, 18 (30) Юля. 16 (28) числа сего мѣсяца, Государыня Императрица изволила прибыть въ Крейтъ, гдѣ Мюнхенскіе жители обыкновенно проводятъ часть лѣта для возстановленія своего здоровья. — Ея Императорское Величество, будучи восхищена мѣстоположеніемъ, изволила расположиться въ приготовленномъ для Ея Величества небольшомъ домѣ вдовствующей Баварской Королевы.

Вчерашняго дня, посетила Ея Величество вдовствующая Королева, проживающая въ двухъ миляхъ отъ Крейта, въ замкѣ Тегернзе. (Снб. В.)

Высочайшая Грамота.

Нашему любезно-вѣрному благородному дворянству Полтавской Губерніи.

Военный Министръ довелъ до свѣдѣнія Нашего, что дворянство Полтавской Губерніи, къ Петровскому Полтавскому Кадетскому Корпусу приписанной, единодушно назначило особую сумму на

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Petersburg, 28-go Lipca.

НАЙJAŚNIEJSZY CESARZ JEJ MOŚĆ w Teplitz raczył kontynuować kurs wód mineralnych i znajduje się w pożądanem zdrowiu.

Monachium, 15 (27) Lipca. NAJJAŚNIEJSZA CESARZOWA JEJ MOŚĆ, na wjeździe do Królestwa Bawarskiego, raczyła mieć pierwszy nocleg 10 (22) Lipca w miasteczku Weisen.

Następnego dnia, przybywszy do miasta Ratisbony, CESARZOWA JEJ MOŚĆ raczyła przyjąć zaproszenie do stołu Jaśnie Oświeconej Xiężny Thurn - Taxis wdowy, w spaniałym pałacu, należącym do Xięcia.

Nocleg NAJJAŚNIEJSZA PANI miała w zamku Köfering, u Hrabiny Lerchenfeld, matki Posta Bawarskiego przy Rossyjskim dworze.

12 (24) Lipca, po obiedzie w Landshut, CESARZOWA JEJ MOŚĆ raczyła jechać drogą do Monachium, dokąd przybyła o godzinie siódmej wieczoremъ razemъ zъ JEJ CESARSKĄ WYSOKOŚCIĄ WIELKĄ XIĘŻNICZKĄ ALEXANDRĄ NIKOLEJEWNĄ, w pożądanymъ stanie zdrowia. Uchyliwszy wszystkie oznaki czci, nieodpowiednie celowi podróży, NAJJAŚNIEJSZA PANI zъ tymъ większymъ zadowoleniemъ mogła dostrzedzъ niepozorną radość ludu Bawarskiego, śpieszenie mieszkańcówъ na JEJ spotkanie, i dobre urządzenie wszystkichъ części, zależącychъ odъ Rządu, który starał się zastąpić, prostą, nieograniczoną serdecznością, bask innego spotkania odъ JEJ CESARSKIEJ MOŚCI nieprzyjętego. Gdy stanęła w Królewskimъ pałacu w Monachium, tożъ prawidło nieprzymuszenia w zupełności zachowało, stosownie do życzenia CESARZOWEJ JEJ MOŚCI.

13 (25) Lipca, CESARZOWA JEJ MOŚĆ raczyła byдъ w tutejszymъ teatrze, pięknymъ wspaniałymъ gmachu, na wystawionej оперze *Kobieta Lunatyk*. NAJJAŚNIEJSZA PANI powitana była odъ licznie zgromadzonej publiczności oklaskami i okrzykami ура.

Wczora byłъ wspaniały obiadъ w zamku, a wieczoremъ NAJJAŚNIEJSZA CESARZOWA JEJ MOŚĆ raczyła byдъ w teatrze.

Kreuth, 18 (30) Lipca. D. 16 (28) t. m., CESARZOWA JEJ MOŚĆ raczyła przybyдъ do Kreuth, gdzie mieszkańcy monachijscy zwyczajnie przepędzają część lata, dla przywrócenia zdrowia. — NAJJAŚNIEJSZA PANI, zachwycona położeniemъ miejsca, raczyła stanąć wъ przygotowanymъ dla JEJ CESARSKIEJ MOŚCI niewielkimъ domu Królowej Bawarskiej wdowy.

Wczora NAJJAŚNIEJSZA PANI odwiedziła Królową wdowę, mieszkającą o dwie mile odъ Kreuth, w zamku Tegernsee. (G.S.P.)

NAJWYŻSZY DYPLOMAT.

Naszemu wiernie miłemu Dworzeństwu Gubernii Połtawskiej.

Ministerъ Wojny doprowadził do NASZEJ wiadomości, że Dworzeństwo Gubernii Połtawskiej, do Piotrowskiego Połtawskiego Korpusu Kadetówъ przypisanej, jednomyślnie wyznaczyło osobną sumę na urządzenie

устройство Корпуса, и опредѣлило сверхъ того постоянный взносъ денегъ, на ежегодное онаго содержаніе.

Съ полнымъ удовольствіемъ, соизволяя на таковое предположеніе дворянства, объявляемъ оному особенное Наше благоволеніе за столь достохвальное, Русскому дворянству обычное, стремленіе, содѣйствовать благимъ Правительству преданствіямъ.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

12-го Іюня 1838 года.

Высочайшею Грамотою отъ 21 Іюня, Директоръ Московской Сохранной Казны, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Голубицкій*, Всемилостивѣе пожалованъ Кавалеромъ *Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава второй степени*.

— Въ Высочайшемъ Указѣ, данномъ Правительствующему Сенату въ 6-й день Іюня, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, изображено: „Усмотрѣвъ изъ представленія Министра Финансовъ необходимость въ строжайшихъ мѣрахъ къ пресѣченію похищенія золота на частныхъ промыслахъ въ Сибири, согласно Мнѣнію Государственнаго Совѣта, повелѣваемъ: 1) Свода Учрежденій и Уставовъ Горнаго Управленія (т. VII) статью 1794, и Свода Законовъ Уголовныхъ (т. XV) статьи 556 пунктъ 1, распространить во всей ихъ силѣ и на золотые промыслы Восточной Сибири, съ такимъ дополненіемъ, что и изъ Китайскаго золота, котораго продажа и покупка, по симъ постановленіямъ, считались неограниченно дозволенными, слитки и кольца отнынѣ признаются запрещенными. 2) Для сужденія преступниковъ въ похищеніи и переводѣ золота, открыты, на правилахъ, изложенныхъ въ Указѣ 10-го Мая 1834 года, двѣ постоянныя военносудныя Комиссіи: одну въ городѣ Томскѣ, для Западной Сибири, а другую въ одномъ изъ городовъ Енисейской Губерніи, по удобности и близости къ важнѣйшимъ тамошнимъ промысламъ, собственно для сей Губерніи; въ послѣдствіи же, если надобность востребуетъ, открыты и третью военносудную Комиссію въ Иркутской Губерніи. Распоряженія по сему предмету возложить на Генераль-Губернаторовъ. 3) Сужденію сихъ Комиссій, кромѣ похитителей и переводителей золота, подвергать и вольнонаемныхъ людей изъ ссыльныхъ, на казенныхъ и частныхъ промыслахъ находящихся, въ случаѣ неповиновенія и сопротивленія ихъ установленнымъ властямъ, предоставя утвержденія приговоры по симъ дѣламъ мѣстнымъ Гражданскимъ Губернаторамъ.“ О семъ Высочайшемъ повелѣніи объявлено Указомъ Правительствующаго Сената Іюня 30-го дня 1838 года.

Примѣчаніе. Въ ст. 556 и 1794 постановлено: Потаенною торговлею золота почитается: 1) Всякая продажа и покупка золота въ слиткахъ, даже съ установленными клеймами въ Губерніяхъ Оренбургской, Пермской и Западной Сибири, исключая получаемого отъ Китайцевъ. 2) Всякая продажа золота въ песчаномъ видѣ и самородкахъ въ цѣломъ Государствѣ, и вывозъ золота въ семь видѣ за границу. 3) Вывозъ чрезъ Азіатскую границу золота, какъ въ самородкахъ въ песчаномъ видѣ и въ слиткахъ, такъ и во всякомъ другомъ видѣ, кромѣ монеты, разныхъ клейменныхъ издѣлій, парчей, матерій, галуновъ, бахромъ и тому подобнаго. (С. II.)

— По положенію Комитета Г. Министровъ Государь Императоръ, въ 7 день Іюня 1838 г. Высочайше повелѣть соизволилъ: на производство дѣлъ въ таможенныхъ заставахъ и таможенныхъ постахъ, учреждаемыхъ для пропуску изъ которыхъ товаровъ, употреблять гербовую бумагу перваго разбора т. е. въ 50 копѣекъ листъ, а у Начальниковъ таможенныхъ округовъ и ревизора по Закавказской линіи втораго разбора, т. е. въ 1 рубль листъ. (Оп. 11 Іюля 1838 г.)

— Правительствующій Сенатъ слушалъ дѣло по представленію Московскаго и Вятскаго Губернскихъ Правленій о томъ: слѣдуетъ ли выдавать прогоны Членамъ Узданныхъ Судовъ, Командируемымъ для повѣрки допросовъ подсудимыхъ, или къ дѣлу прикосновенныхъ крестьянъ одного селенія, или одной волости болѣе 9 человекъ. Приказали: Какъ приложенія къ 538 статьѣ, продолженія 3 тома Свода Законовъ о службѣ Гражданской, 1 пунктомъ чиновникамъ, командируемымъ по дѣламъ службы, опредѣлены пособія: 1) въ прогонныхъ деньгахъ, 2) въ выдачѣ подорожныхъ безъ взысканія поверстныхъ денегъ, 3) въ пособіи на подъемъ и на путевыя издержки и 4) въ сугочныхъ деньгахъ; а 10 пунктомъ разрѣшено: Если чиновники, командируются по дѣламъ объ имѣніяхъ, не принадлежащихъ казнѣ или по дѣламъ уголовнымъ и полицейскимъ, то выдаваемые отъ

Корпусу, и надто постановило статеchnie вносить деньги, на ежегодное его utrzymanіе.

Z zupełnymъ zadowoleniemъ, zezwalając na ten zamiar dworzanstwa, oświadczamy mu szczególne Nasze zadowolenie za tak chwalebne, Ruskiemu Dworzanstwu zwyczajne, dążenie, ku dopomaganiu dobrymъ zamiaromъ Rządu.

Na autentyku Własną Jego CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

НИКОЛАЙ.

12-go Czerwca 1838 roku.

Przez Najwyższy Dyplomata, 21-go Czerwca, Dyrektor Moskiewskiej Kassy Zachowawczej, Rzeczywisty Radzca Stanu *Hołubicki*, Najtąskawiej mianowany Kawalerem *Cesarzskiego i Królewskiego Orderu Sw. Stanisława drugiego stopnia*.

— W Najwyższymъ Ukazie, danymъ Rządzącemu Senatowi w dniu 6-m Czerwca, z własnoręcznymъ Jego CESARSKIEJ MOŚCI podpisemъ: wyrażono: „Dostrzegłszy z przedstawienia Ministra Skarbu konieczną potrzebę surowszychъ środkówъ dla zapobieżenia kradzieży złota w prywatnychъ kopalniachъ w Syberji, zgodnie z Opinią Rady Państwa, Rozkazujemy: 1) Połączenia Urządzeń i Ustawъ Zarządu Górniczego (T. VII) artykuł 1794, i Połączenia Praw Kryminalnychъ (t. XV) artykułu 556 punktъ 1, rozciągając w całej ichъ mocy i na złote kopalnie Syberji Wschodniej, z témъ dopełnieniemъ, że iże złota Chińskiego, którego sprzedaż i kupno, podługъ tychъ postanowień, uważały się bezъ ograniczenia dozwołonemi, zlewki i krążki odtądъ uznają się za zakazane. 2) Dla sądenia przestępcówъ za kradzież i przewożenie złota, otworzyć na prawidłachъ, opisanychъ w Ukazie 10-go Maja 1834 roku, dwie nieustanne Kommissye Sądu Wojennego: jedną w mieście Tomsku, dla Syberji Zachodniej, a drugą w jednymъ zъ miastъ Gubernii Jenisejskiej, podługъ dogodności i bliskości do znaczniejszychъ kopalni tamecznychъ, właściwie dla tej Gubernii; następnie zaś, jeżeli się okaże potrzeba, otworzyć i trzecią kommissyą sądu wojennego w Gubernii Irkuckiej. Rozporządzenia w tej rzeczy włożyć na Jenerał-Gubernatorów. 3) Sądowi tychъ kommissyj, oprócz kradzieży i przewożącychъ złoto, mają podlegać i wolnonajemni ludzie zezysłkowych, w skarbowychъ i prywatnychъ kopalniachъ znajdującychъ się, w zdarzeniu ichъ nieposłuszeństwa i sprzeciwienia się władzomъ ustanowionymъ, zostawiwszy utwierdzenie wyrokówъ w tychъ rzeczachъ miejscowymъ Cywilnymъ Gubernatoromъ.“ O témъ Najwyższymъ rozkazie ogłoszono Ukazemъ Rządzącemu Senatowi 30-go Czerwca 1838 roku.

Uwaga. W artykułachъ 556 i 1794 postanowiono: Za tajemny handelъ złota uważa się: 1) Wszelka sprzedaż i kupno złota w zlewkachъ, nawet z ustanowionemi stęplami w Guberniachъ Orenburskiej, Permskiej i Syberji Zachodniej, wyłączaającъ otrzymywanego od Chinczykówъ. 2) Wszelka sprzedaż złota w kształcie piasku i samородкахъ, w całymъ państwie, tudzieżъ wywozъ złota w tymże kształcie za granicę. 3) Wywozъ przez granicę Azyatycką złota, takъ w samородкахъ, w kształcie piasku i zlewkachъ, jako i w każdymъ innymъ kształcie, oprócz monety, różnychъ stęplowanychъ wyrobówъ, złotogłowu, materij, galonów, fręzli i tymъ podobnychъ rzeczy. (P. P.)

— Po nastalémъ postanowieniu Komitetu PP. Ministrówъ CESARZ JEGO MOŚĆ, w dniu 7-m Czerwca 1838 roku; Najwyżejъ rozkazać raczył: na odbywanie spraw w zastawachъ таможенныхъ i таможенныхъ постахъ, ustanawianychъ dla przepuszczenia niektórychъ towarówъ, używać papierъ herbowy pierwszego gatunku, to jestъ na 50 kopiejekъ arkusz, a u Naczelnikówъ таможенныхъ округовъ i rewizora na linii Zakaukaskiej drugiego gatunku, to jestъ na 1 rubel arkusz. (Opb. 11-go Lipca.)

— Rządzący Senatъ słuchali sprawę po przedstawieniu Moskiewskiego i Wiackiego Rządówъ Gubernialnychъ o témъ: czy należy выдавать проходы Członkomъ Sądówъ Powiatowychъ, komenderowanymъ dla sprawdzenia wyznańъ podsądnychъ, albo zamieszanychъ w sprawie włóścianъ jednej wsi, albo jednej włóści więcej 9 osób. Rozkazali: Ponieważъ annexu do 538 artykułu, dalszego ciągu 3 tomu Połączenia Prawъ o służbie Cywilnej, 1-m punktemъ, urzędnikomъ, komenderowanymъ w rzeczachъ służby, naznaczone są pomoce: 1) w pieniądzachъ прогонныхъ, 2) w wydaniu podorożnej bezъ uzyskania pieniędzy wiorstowychъ, 3) w pomocy na podjemъ i na wydatki podróży i 4) w pieniądzachъ dobowychъ; a 10-m punktemъ rozstrzygniono: jeżeli Urzędnicy, komenderowani są w sprawachъ o majątkachъ, nie należącychъ do skarbu, albo w sprawachъ kryminalnychъ i policyjnychъ, tedy wydane ze skarbu pieniądze obracają się w pierw-

казны деньги обращаются: въ первомъ случаѣ на счетъ тѣхъ имѣній, а во второмъ на счетъ виновныхъ; то, основываясь на семъ Правительствующей Сенатъ, согласно мнѣнію Гг. Министровъ Внутреннихъ Дѣлъ и Финансовъ, полагаетъ: Членамъ Уздскихъ Судовъ, отправляемымъ по силѣ примѣчанія къ 1099 статьѣ продолженія 15 тома Свода Законовъ уголовныхъ, для повѣрки допросовъ подсудимыхъ или къ дѣлу прикосновенныхъ крестьянъ одного селенія или одной волости, болѣе 9 человекъ, выдавать прогоны изъ Уздскихъ Казначействъ на счетъ виновныхъ, а если таковыхъ открыто не будетъ, на счетъ казны, съ соблюденіемъ въ семъ случаѣ правилъ, изображенныхъ въ 10 и 11 пунктахъ приложенія къ 538 ст. тома 3, Свода Зак. о службѣ Гражданской и 788, 789 и 790 ст. тома 15 Свода Законовъ уголовныхъ. (Опубл. 12 Іюля 1838 г.)

— По положенію Комитета Гг. Министровъ Государь Императоръ, въ 14 день Іюня 1838 г. Высочайше повелѣть соизволилъ: на производство частныхъ дѣлъ гербовую бумагу употреблять: *перваго разбора*: Горнымъ Заводскимъ Конторамъ, коимъ не присвоено званіе Главныхъ, Пробирнымъ Палаткамъ для клейменія издѣлій, и всѣмъ высшимъ инстанціямъ горнаго и солянаго управленія. *Второга разбора*: Главному Начальнику Горныхъ заводовъ хребта Уральскаго, Главному Начальнику Алтайскихъ заводовъ, Горнымъ Правленіямъ: Уральскому, Московскому и Алтайскому, Нерчинской Горной Экспедиціи, Начальнику С. Петербургскаго монетнаго двора и по управленію онаго же двора, всѣмъ Горнымъ Начальникамъ, Главнымъ Заводскимъ Конторамъ, Директорамъ: С. Петербургскаго, Александровскаго литейнаго завода и Златоустовской оружейной фабрики, Правленію Олонекскихъ заводовъ, Солянымъ Правленіямъ: Нижегородскому, Астраханскому, Крымскому, Дедюхинскому, Онежскому, Старорусскому и Бессарабскому и Управляющему Сибирскими соляренными заводами: и *третьяго разбора*: Главному управляющему Корпусомъ Горныхъ Инженеровъ, Начальнику Штаба и въ Штабѣ онаго Корпуса. (Оп. 15 Іюля 1838 г.) (С. В.)

— Въ слѣдствіе представленія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, Государь Императоръ, по Положенію Комитета Гг. Министровъ (16 Апрѣля) Высочайше повелѣть соизволилъ: на мѣсто существующаго нынѣ Каменецъ-Подольской Губерніи Брацлавскаго Узда въ м. Немировѣ Узднаго для Дворянъ Училища, учредить тамъ Гимназію, съ отпускомъ на оную производящихся нынѣ отъ казны на то Училище суммъ, и съ отнесеніемъ потребныхъ въ дополненіе къ онымъ, а равно и къ получаемымъ симъ Училищемъ отъ фондушей своихъ доходами, издержекъ на содержаніе Гимназіи съ Приходскимъ Училищемъ, на счетъ пожертвованія Графа *Потоцкаго*, согласно съ представленнымъ имъ проектомъ записи. (Ж. М. Н. П.)

Одесса, 8-го Іюля.

Сильный градъ и проливные дожди, падавшіе въ Маѣ мѣсяцѣ нынѣшняго года въ разныхъ мѣстахъ Бессарабіи, причинили тамъ значительный вредъ полямъ и виноградникамъ.

24-го Мая, Хотинскаго Узда, на вотчинѣ Берествѣ, истреблено градомъ до 480-ти фалчей посѣяннаго разнаго хлѣба и до 1,600 виноградныхъ кустовъ.

26-го Мая, Яскаго Узда, на вотчинѣ Дону, также истреблено градомъ большое количество разнаго хлѣба, конопля и льну; посѣвы въ огородахъ пострадали и въ некоторыхъ домахъ побиты стекла — Того же числа на поляхъ селенія Гаджикурды, въ Измайловскомъ Градоначальствѣ, причинено проливнымъ дождемъ съ градомъ большое поврежденіе хлѣбнымъ посѣвамъ, такъ что убытокъ отъ этой потери простирается до 7,000 руб. асс. — Въ тотъ же самый день, Сорокскаго узда, на вотчинѣ Воронковой, истреблено градомъ озимый и яровый хлѣбъ. (О. В.)

Варшава, 25-го Іюля.

Его Величество Государь Императоръ, по свидѣтельству Г. Намѣстника Царства Польскаго, Всемилостивѣйше объявить изволилъ, 27-го Іюня (9 Іюля), Высочайшее благоволеніе: Членамъ Совѣта Управленія: Генераль-Адъютанту, Генераль-Лейтенанту *Раутенштрауху*, за отличную усердную и весьма полезную службу его; Главному Директору Правительственной Комиссіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, Генераль-Адъютанту, Генераль-Лейтенанту *Шипову*, за весьма усердное и хорошее управленіе ввѣренными ему частями; Главному Директору Правительственной Комиссіи Юстиціи, отставному Генераль-Лейтенанту *Коссецкому*, за весьма усердную службу; Генераль-

szem zdarzeniu na rachunek tych majątków, a w drugim na rachunek winnych; przeto, zasadzając się na tém Rządzący Senat, zgodnie z opinią PP. Ministrów Spraw Wewnętrznych i Skarbu, mniema: Członkom Sądów Powiatowych, wysyłanym na mocy uwagi do 1,009 artykułu dalszego ciągu 15-go tomu Połączenia Praw kryminalnych, dla sprawdzenia wyznań podsądnych albo do sprawy zamieszanych włościach jednej wsi, albo jednej włości, więcej 9 ludzi, wydawać prokony z Powiatowych Podskarbstw na rachunek winnych, a jeżeli ich nie będzie wykryto, na rachunek skarbu, z zachowaniem w tym razie prawideł, opisanych w 10 i 11 punktach annexu do 538 artykułu tomu 3-go, Połączenia Praw o służbie Cywilnej i 788, 789 i 790 artykułu tomu 15 Połączenia Praw Kryminalnych. (Op. 12-go Lipca 1838 r.)

— Po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, Cesarz Jego Mość, w dniu 14-m Czerwca 1838 roku, Najwyższej rozkazać raczył: na odbywanie spraw prywatnych herbowy papier mają używać: *pierwszego gatunku*: Górnicze Kantory Fabryczne, którym nie jest przyswojone nazwanie Głównych, Probiernie dla stęplowania wyrobów, i wszystkie niższe instancje górniczego i solnego zarządu. *Drugiego gatunku*: Główny Naczelnik Górniczych fabryk grzbietu Uralskiego, Główny Naczelnik fabryk Altajskich, Górnicza Rządu: Uralski, Moskiewski i Altajski, Nerczyńska Expedycja Górnicza, Naczelnik mennicy S. Petersburskiej i w zarządzie tejże mennicy, wszyscy Górniczy Naczelnicy, Główne Kantory Fabryk, Dyrektorowie: S. Petersburskiej, Alexandrowskiej ludwisarni i Złatoustowska fabryka broni, Rząd fabryk Ofoneckich, Rządu solne: Niżegorodzki, Astrachański, Krymski, Dediuchinski, Oneżski, Staroruski i Bessarabski, tudzież Zarządzający Sybirskimi warzelniami soli; i *trzeciego gatunku*: Głównozarządzający korpusem Inżynierów Górniczych, Naczelnik Sztabu i w Sztabie tego Korpusu. (Op. 15 Lipca 1838 r.) (G. S.)

— Na skutek przedstawienia P. Ministra Narodowego Oświecenia, Cesarz Jego Mość, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów (16 Kwiet.) Najwyższej rozkazać raczył: na miejsce istniejącej teraz w Gubernii Niemieniecko-Podolskiej w Powiecie Braclawskim w m. Niemirowie, Powiatowej Szkoły dla Dworzan, założyć tam Gimnazjum, z wydawaniem na nie wyptacających się teraz ze skarbu na tę szkołę summ, i z odniesieniem potrzebnych dla dopełnienia do nich, a również i do pobieranych teraz przez tę szkołę ze swoich funduszów dochodów, wydatków na utrzymanie Gimnazjum ze Szkołą Parafialną, na rachunek ofiary Hrabiego Potockiego, zgodnie z przedstawionym przezeń projektem zapisu. (D. M. N. O.)

Odessa, 8-go Lipca.

Mocny Grad i ulewne deszcze, które padały w Maju roku teraźniejszego w różnych miejscach Bessarabii, zrządziły tam znaczne szkody w polach i winnicach.

24-go Maja, w Powiecie Chocimskim, we wsi Berestwie, grad zniszczył do 480 faszow zasianego różnego zboża i do 1,600 krzaków winnych.

26-go Maja, w powiecie Jasskim, we wsi Donu, także zniszczył grad wielką ilość różnego zboża, konopi i lnu; ogrodowina ucierpiała i w niektórych domach powybijało szyby. — Tegoż dnia na polach wsi Hadżukurdy, w Gradonaczelnictwie Izmailowskiem, ulewny deszcz z gradem zrządził wielkie szkody w zasiewach zbożowych, tak, że strata wynosi do 7,000 r. ass — Dnia tegoż samego, w powiecie Sorokskim, we wsi Woronkowej, grad zniszczył zboże ozime i jarzynę. (G. O.)

Warszawa, 25-go Lipca.

NAJJAŚNIEJSZY CESARZ i KRÓL, raczył najtęskawiej, przez decyzje Swe w dniu 27 Czerwca (9 Lipca) r. b. wydane, w skutek przedstawienia Namiestnika Królestwa, oświadczyć Najwyższe Swe zadowolenie Członkom Rady Administracyjnej: Jenerałowi-Adjutantowi, Jenerałowi-Lejtenantowi *Rautenstrauch*, za jego szczególnie gorliwą i nader użyteczną służbę: Dyrektorowi Głównemu Spraw Wewnętrznych Duchownych i Oświecenia Publicznego, Jenerałowi-Adjutantowi *Szipow*, za nader gorliwe i dobre zarządzanie poruczonych mu wydziałów Administracji; Dyrektorowi Głównemu Sprawiedliwości, Jenerałowi-Lejtenantowi *Kosseckiemu*, za nader gorliwą służbę; Kontrolerowi Jeneralnemu, Hrabii *Grabowskiemu*, za nader gorliwą służbę; Członkowi

ному Контролеру Графу *Грабовскому*, за весьма усердную службу; Члену Государственного Совета, Генералу отъ Кавалеріи Графу *Ожаровскому*, за усердную службу; и Директору отдѣленія промышленности и торговли Правительственной Комиссіи Внутреннихъ и Духовныхъ Дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія, 4-го класса *Болговскому*, за отлично усердную службу и стараніе къ устройству ввѣренной ему части; также: Чиновнику для порученій при главномъ Директорѣ Внутреннихъ Дѣлъ Коллежскому Секретарю *Вердеревскому*, за отлично-усердную службу и хорошее исполненіе особо-возлагаемыхъ на него многосложныхъ порученій; и Столоначальникамъ Герольдіи Царства: Двора Его Императорскаго Величества Камеръ-Юнкерамъ: Графу *Валевскому* и *Росторовскому*, за усердную службу ихъ. (О.Г.Ц.П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Теплицъ, 28 Іюля.

По выѣздѣ Короля Прусскаго и Эрцъ-Герцога Франца Карла, остались только еще Его Величество Императоръ Всероссийскій и Ихъ Высочес. Принцъ Вильгельмъ Прусскій съ супругою и Принцесса Оранская. Императоръ часто является, часто ходитъ и ѣздитъ безъ всякаго сопровожденія. Государь никогда почти не находится безъ занятій, и если иногда не занимается, прогуливается съ Княземъ Лихтенштейномъ или изволитъ дѣлать ученье своему гусарскому полку. На сихъ дняхъ Его Величество будетъ осматривать крѣпость Терезіенштадтъ и будетъ участвовать въ небольшихъ тамъ маневрахъ. Многіе изъ первыхъ Русскихъ дипломатовъ собрались здѣсь при своемъ Императорѣ. Оберъ-Бургграфъ Хотекъ и Князь Меттерихъ сдѣлали краткое посѣщеніе. (А.Р.С.З.)

Г Е Р М А Н І Я.

Регенсбургъ, 24 Іюля.

Ея Величество Императрица Всероссийская съ Ея Высочествомъ Великою Княжною Александрою прибыли сюда вчера въ 3 часа по полудни (проѣздомъ въ Мюнхенъ) въ сопровожденіи многочисленной свиты, и радостно приветствуемы были ожидавшими народомъ. Также для встрѣчи, прибылъ предъ полуднемъ Императорско-Россійскій Посланникъ при Баварскомъ дворѣ Графъ Северинъ. Ея Величество прибывъ на квартиру принята вдовствующею Книгиною Турнь и Таксисъ, Герцогинею Софіею Виртембергскою, урожд. Принцессою Турнь и Таксисъ и Княземъ Турнь и Таксисъ и отправилась немедленно въ богатыхъ Княжескихъ экипажахъ въ Княжескій дворецъ, гдѣ изволила принять обѣдь, къ которому кромѣ высшихъ особъ Императорской Свиты и Посланника Северина; приглашенъ также и Баварскій посланникъ при С.Петербургскомъ дворѣ Гр. Лерхенфельдъ. Государыня Императрица пробывъ въ Княжескомъ дворѣ до вечера, отправилась въ сопровожденіи Книгини Турнь и Таксисъ въ близкій замокъ Графа Лерхенфельда, гдѣ переночевавъ Ея Величество предприняла дальнѣйшій путь.

Мюнхенъ, 29-го Іюля.

Король сегодня утромъ въ 6-мъ часу отправился въ Брюкенау.

— Подарки, которые Ея Величество Императрица Всероссийская частію сама роздала, частію приказала роздать, истинно Царскіе. Разныя лица одарены драгоценными табакерами, часами, перстнями, булавами и проч., многія дамы алмазными и жемчужными украшеніями и настоящими кашмирскими шалими. Ея Величество препроводила находящейся здѣсь цѣвиль Луцеръ послѣ ея бенефиса драгоценныя брилліантовые серги. — Ея Кор. Выс. Герцогиня Лейхтенбергская вчера вечеромъ сюда возвратилась.

Ганноверъ, 31-го Іюля.

Его Императорское Высочество Цесаревичъ Наслѣдникъ Всероссийскаго Престола, изволилъ выѣхать отсюда вчера предъ полуднемъ, чрезъ Кассель, въ Эмсъ. Вчера по полудни въ присутствіи Его Императорскаго Высочества, произведенъ былъ смотръ Королевскаго конюшеннаго двора, вечеромъ въ замкѣ Герренгаузенъ, на половинѣ Государя Цесаревича, давъ былъ придворный концертъ, а послѣ того, садъ былъ великолѣпно иллюминированъ. Противъ замка, на полуовальномъ дворѣ, горѣло вензеловое изображеніе имени Его Императорскаго Высочества. Вся улицы, ведущія къ большой площади, позади замка, были уставлены плшками, отъ чего все пространство, какъ бы горѣло въ огнѣ. Въ главной буковой улицѣ, ведущей къ большому фонтану, разставлены были иллюминированныя пирамиды. Бассейнъ фонтана украшенъ былъ двойнымъ рядомъ плшекъ и пирамидами; въ срединѣ же, позади фонтана, устроенъ былъ высокой обелискъ, съ изображеніемъ двуглаваго Россійскаго орла и великолѣпно освѣщенный. Пре-

Ряды Стану Женералові jazdy, Hr. *Ожаровскому*, за nader gorliwą służbę; i Dyrektoremъ Wydziału przemysłu i handlu w Komisji Rządowej i Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, 4-tej klasy *Bolgowskiemu*, za szczególnie gorliwą służbę i starania o przywiedzenie do porządku poruczonego mu wydziału; niemniej: Urzędnikowi do szczególnychъ порученій przy Dyrektorzе Głównymъ Spraw Wewnętrznych, Sekretarzowi Kollegialnemu *Werderewskiemu*, za szczególnie gorliwą służbę i dobre wykonywanie oddzielnie dawanychъ mu wielolicznychъ poleceń; oraz Sekretarzomъ Sekcyj w Heroldyi, Kamerjunktur: Hrabi *Walewskiemu* i *Rostworowskiemu*, za gorliwą służbę. (G.R.K.P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

А У С Т Р І Я.

Cieplice, 28 Lipca.

По выѣздѣ Króla Jmci Pruskiego i Arcy-Xięcia Franciszka Karola, pozostał tu jeszcze CESARZ JEGO MOŚĆ Rossyjski, Ich Kr. Wys. Xiążę Wilhelm Pruski z Małżonką i Xiężna Oranii. CESARZ często jest widziany, chodzi i przejeżdża się często bezъ żadnego towarzyszenia. Nigdy prawie nie jest bezъ zatrudnienia, a kiedy nie pracuje, jeździ z Xięciem Lichtenstein lub ćwiczy swój pólk huzarów. W tychъ dniachъ JEGO CESARSKA MOŚĆ, będzie opatrywałъ twierdzę Theresienstadt i ma się znajdować na niewielkichъ tamъ manewrachъ. Wielu z pierwszychъ dyplomatówъ Rossyjskich, zgromadzili się tu około swojego CESARZA. Oddali krótką wiażyę wielki Burgrabia Chotek i Xiążę Metternich. (A.P.S.Z.)

Н І Е М С У.

Ratysbona, 24-go Lipca.

CESARZOWA JEJ MOŚĆ Rossyjska z JEJ CESARSKĄ WYSOKOŚCIĄ WIELKĄ XIĘŻNICZKĄ ALEXANDRĄ wczora o godz. 3 po południu (przejeżdżając do Monachium), przybyły tu z licznymъ orszakiemъ i powitane były przez lud, w wielkiej liczbie zgromadzony. Również dla spotkania przybyły przedъ południemъ P. Severin, Poselъ Cesarsko-Rossyjski przy dworze Bawarskim. Na kwatery JEJ CESARSKA MOŚĆ przyjmowaną była przez Xiężną wdowę Thurn-Taxis, przez Xiężną Zofię Wirtembergską, z domu Xiężniczkę Thurn-Taxis oraz przez Xięcia Thurn-Taxis a potem w kosztownymъ i pięknymъ Xiążęcym powozie udała się do pałacu Xiążęcего, gdzie raczyła byдъ na obiedzie, na który, oprócz wyższychъ osóbъ z orszaku CESARSKIEGO i Posła P. Severin, miałъ honor byдъ zaproszonymъ i Poselъ Bawarski przy dworze St. Petersburgskim, Hrabia Lerchenfeld. JEJ CESARSKA MOŚĆ, zabawiwszy w pałacu Xiążęcym do wieczora, udała się z Xiężną Thurn-Taxis do poblizkiego zamku Hrabiego Lerchenfeld, gdzie przenocowawszy, w dalszą wyjechała drogę.

Monachium, 29-go Lipca.

Król dzisiaj rano przedъ godz. 6 wyjechał do Brückenau.

— Podarunki, które CESARZOWA JEJ MOŚĆ Rossyjska częścią sama rozdała, a częścią poleciła rozdać, są prawdziwie Cesarские. Rozmaite osoby udarowane kosztownymi табакерами, zegarkami, pierścieniami, zapinkami i t. d., a wiele dam otrzymało dyamentowe i perłowe ozdoby i prawdziwe tureckie szale. JEJ CESARSKA MOŚĆ przestała obecnej tu śpiewaczce Lutzer, po jej benefisowej reprezentacyi, zausznicze brylantowe znacznej wartości. — Jej Kr. Wys. Xiężna Leuchtenbergская wczora wieczoremъ z powrotemъ przybyła.

Hannover, 31-go Lipca.

CESARZEWICZ NASTĘPCA TRONU Rossyjskiego, wyjechał dziś przedъ południemъ z tutej-zej stolicy, udając się przez Kassel do Ems. Wczora z południa odbywał się przedъ JEGO CESARSKĄ WYSOKOŚCIĄ wielki przeglądъ Królewskiej stajni; wieczoremъ byłъ dworski концертъ w pokojachъ CESARZEWICZA w Herrenhausen, a następnie puzne oświetlenie ogrodu na cześć Dostojnego Gościa. Przedъ zamkiem, w półkolistymъ dziedzińcu, jaśniała cyfra JEGO CESARSKIEJ WYSOKOŚCI. Na wielkimъ placu za zamkiem, wszystkie wijące się ulice, były gęsto oświetlone lampami, przez co cała przestrzeń żywemi zajaśniała ogniami. W głównej ulicy bukowej, prowadzącej do wielkiego wodotrysku, rozstawiono piramidy, oświetlone lampami. Obwód wodotrysku błyszczałъ podwójnymъ rzędemъ lamp i piramidami; ze środka zaś, tuż za samymъ wytryskiemъ, wznosił się wysoki obeliskъ rżęsto oświetlony, mający na szczycie Rossyjskiego Orła. Pogoda i cisza powietrza sprzyjały tej uroczystości; liczna publiczność przepętniała ogród, a rozstawione orkiestry, pod kierunkiemъ znakomitychъ Mistrzów, wy-

красная и тихая погода благоприятствовала празднику. Многочисленная публика наполняла садъ, а разставленные въ ономъ оркестры, подъ распоряженіемъ знаменитыхъ артистовъ, играли Русскія пѣсни.

Штургардъ, 29-го Іюля.

Принцъ Генрихъ Виртембергскій, дядя нашего Короля, скончался вчера въ Г. Ульмъ, на 67 году отъ рожденія. (A.P.S.Z.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 29-го Іюля.

Къ сожалѣнію вчерашній день не совсѣмъ прошель спокойно. Могила убитыхъ въ Іюль 1830 въ улицѣ *Froid manteau*, окружены были множествомъ народа, который однако оставался спокойнымъ и съ чувствами благоговѣнія, какъ около полудня прибыли толпы портныхъ подмастерьевъ и одинъ изъ нихъ началъ произносить оскорбленія противу Правительства и противу особы Короля. Полиція немедленно арестовала оратора; его сотоварищи воспротивились, дошло до замѣшательства, караулъ взялъ пятерыхъ изъ толпы, прочіе удалились оттуда и старались опять собраться при гробницѣ на мосту *de Grenelle*. Сюда однако успѣли Меръ съ отрядомъ національной гвардіи, и на первое его воззваніе толпа разошлась. Сегодня уже утромъ, значительныя массы народа двинулись на Елизейскія поля, а еще большее было стеченіе на Сентъ, около моста *de la Concorde*, гдѣ вполдень должны были начаться разныя морскія увеселенія. *Журналъ Преній* сегодня не вышелъ.

— Говорятъ о новомъ путешествіи Принца Жоанвильскаго; онъ теперь будто отправится въ Остъ-Индію.

— Въ первыхъ числахъ Августа гробъ Князя Талейрана перенесенъ будетъ въ Валансе.

— Изъ Лондона уведомляютъ, что въ Фальмутъ прибыли дипломатическіе агенты Мексиканскаго Правительства, которые отправляются въ Парижъ, для начатія тамъ прямо переговоровъ.

— Министръ просвѣщенія, распоряженіемъ своимъ отъ 25 Іюля, предписалъ составить генеральный каталогъ всѣмъ библіотекамъ находящимся во Франціи. Въ слѣдствіе того, предложено всѣмъ городамъ, факультетамъ, школамъ и общественнымъ учебнымъ заведеніямъ, представить подробную опись книгамъ, рукописямъ, медалямъ и произведеніямъ искусства, а равно и реестръ дублетовъ и неполныхъ собраній. Ежегодно въ Январѣ мѣсяцъ будутъ представляемы добавочные каталоги предметовъ, пріобрѣтенныхъ въ теченіи минувшаго года. Тѣ изъ библіотекъ, которыя не исполнятъ сего предписанія, будутъ лишены вспоможенія, получаемого ими ежегодно отъ Министерства.

— Адмиралъ Бугенвиль, начальникъ флотиліи находящейся при Алжирскихъ берегахъ, отправился изъ Тулона, въ Алжиръ 22 с. м. на бригѣ *la Chimère*. Вооруженіе линейнаго корабля *Montebello* стоило большаго труда. Корабль сей вмѣстѣ съ другимъ *Diadème* поидетъ на Востокъ, чтобы присоединиться къ эскадрѣ Адмирала Галлуа.

30-го Іюля.

Вчерашній день предназначенный, по поводу Іюльскихъ праздниковъ, для народныхъ игръ, прошель весьма спокойно. Пространство отъ Тюльери до триумфальныхъ воротъ *l'Etoile*, наполнено было толпами Парижскихъ жителей. Празднества совершались въ порядкѣ, изложенномъ въ программѣ. Въ два часа было представленіе, устроенное на рынкѣ Сентъ; въ пять час. Г. Маргатъ поднялся на аэростатъ; въ семь часовъ былъ концертъ въ Тюльерійскомъ саду. Послѣ того, предположено было иллюминировать городъ и сжечь фейерверкъ но большою дождь воспрепятствовалъ сему. Съ полудня 28-го с. м. Король находился въ Тюльери съ Принцессою Аделаидою, Герцогомъ Орлеанскимъ и его супругою. Королева также прибыла во дворецъ, но вечеромъ возвратилась къ дочери своей, Принцессѣ Виртембергской, живущей въ Нельи. Король вышелъ вечеромъ на балконъ и былъ встрѣченъ радостными восклицаніями.

— Безыменное письмо, адресованное къ Министру Внутреннихъ дѣлъ, привело вчера всю Полицію въ движеніе. Сказано тамъ, что республиканцы соберутся въ большемъ числѣ въ концертъ въ Тюльерійскомъ саду и провозгласятъ митенжныя восклицанія. Число полицейскихъ агентовъ и въ самомъ дѣлѣ было очень велико, однако случилось нисколько нисколько безпорядковъ. Верно кто то въ шутку захотѣлъ привести этихъ господъ нѣсколько въ затрудненіе.

— Слышно, что вчера арестованы опять 8 человекъ при гробницѣ на рынкѣ *des Innocens*.

— Принцъ Жоанвильскій, какъ извѣстно, привезъ небольшую ручную львицу изъ Бразиліи, которая

конуwały rozmaite narodowe pѣśni Rossyjskie.

Sztutgardt, 29 Lipca.

Хи́згѣ Henryk Württembergski, stryj naszego Króla, umarł wczora w mieście Ulm. Хи́згѣ urodził się 3 Lipca 1772 roku. (A.P.S.Z.)

F R A N C Y J A.

Paryż, dnia 29 Lipca.

Na nieszczęście, wczorajszy dzień nie przeszedł całkiem bez scen burzliwych. Groby poległych w roku 1830 na ulicy *Froid manteau*, otoczone były mnóstwem ludu, który się jednak zachowywał spokojnie i pobożnie, gdy około południa nadeszła kupa ezelandników krawieckich, i jeden z pośrodku ich zabrawszy głos począł miotać o belgi przeciwko Rządowi i osoby Królewskiej. Policja niezwłocznie aresztowała mówcę; towarzysze jego sprzeciwili się i doszło do zamieszania, straż ujęła pięciu z tłumy, dalsi odeszli ztamtąd i usiłowali znowu zgromadzić się przy grobach na moście *Grenelle*. Tu jednak pośpieszył *Mer* z oddziałem gwardyi narodowej i na pierwsze jego wezwanie zebranie rozeszło się. Dzisiaj rano, już znaczne masy ludu wyruszyły na pola *Elizejskie*, a jeszcze większy był natłok nad *Sekwaną* w okolicach mostu *de la Concorde*, gdzie około południa miały się rozpocząć rozmaite nautyczne zabawy. *Dziennik Rozpraw* dzisiaj nie wyszedł.

— Mówią o nowej podróży Хи́згѣ *Joinville*; ma się on teraz udać do Indyi Wschodnich.

— Pierwszych dni Sierpnia, zwłoki Хи́згѣ *Talleyranda* przeniesione bydź mają do *Valençay*.

— Z Londynu donoszą, że do *Falmouth* przybyli agenci dyplomatyczni Rządu Meksykańskiego, którzy się udają do Paryża i mają tam wprost rozpocząć układy.

— Minister oświecenia wydał w dniu 25 Lipca rozporządzenie, ażeby dla Ministerstwa sporządzono główny katalogъ wszystkich bibliotek we Francyi. Wezwano zatem wszystkie miasta, fakultety, szkoły i publiczne zakłady, aby złożyły dokładny spis ksiąg, rękopisów, medali i przedmiotów sztuki, tudzież spis dubletów i wszystkich zbiorów niekompletnych. Corocznie w Styczniu mają bydź nadsyłane dodatkowe katalogi tych przedmiotów, które w ciągu roku przybyły. Zastrzeżono przytém, że biblioteki, które nie wypełnią pomienionego rozkazu, pozbawione będą pomocy, jaką im co rok Ministerstwo nadsyła.

— Z Tuluonu odpłynął do Algieru 22 h. m. bryg *la Chimère*, mający na swoim pokładzie Admirala *Bougainville*, dowódcę stanowiska przy wybrzeżu Algierskim. Nad uzbrojeniem okrętu liniowego *Montebello* pracowano bardzo czynnie. Okręt ten łącznie z innym noszącym nazwisko *Diadème*, popłynę na Wschód dla połączenia się z eskadrą Admirala *Gallois*.

Dnia 30.

Dzień wczorajszy, z powodu uroczystości lipcowych, przeznaczony na igrzyska dla ludu, przeszedł nader spokojnie. Cała przestrzeń od *Tuilleries*, aż do tryumfalnego łuku *de l'Etoile*, napelniona była ciekawymi tłumami ludności paryzkiej. Uroczystości odbywały się porządkiem, w programacie przepisany. O 2-ej było wodne widowisko na *Sekwanie*, o 5 wznosił się w balonie *P. Margat*, o 7 był wielki koncert w ogrodzie *tuilleryjskim*, następnie miano spalić ogień sztuczny i oświetlić miasto, ale rzęsy deszcz przeszkodził wykonaniu tej zabawy. Od południa 27 h. m. bawił Król w *Tuilleries*, łącznie z Хи́згѣ *Adelaidą*, Хи́згѣ *Orleans* i jego Małżonką. Królowa zjechała także do zamku, lecz wieczorem wróciła do swej córki, Хи́згѣ *Wirtemberskiej*, bawiącej w *Neully*. Król ukazał się po obiedzie na balkonie, gdzie był radośnemi powitany okrzykami.

— List bezimienny, adresowany do Ministra Spraw Wewnętrznych, całą policją pobudził wczora do ruchu. Doniesiono w nim, że republikanie w wielkiej liczbie znajdować się mają na koncercie w ogrodzie *Tuilleryjów* i podniosą okrzyki buntownicze. W rzeczy samej, liczba agentów policyjnych w ogrodzie była niezmiernie wielka, lecz nie zdarzyło się najmniejszego wypadku. Zart sobie ktoś robił, zapewna, chcąc zwiść policją.

— Słychać, że wczora znowu 8 osob, ujęto przy pomniku na placu *des Innocens*.

— Хи́згѣ *Joinville* przywiózł młodą ugłaskaną lwięcę z *Brezylji*, która teraz wolna chodzi w *Tuilleryjach*.

ходить теперь свободно въ Тюльери. Ей приданы въ общество двѣ небольших обезьяны, съ которыми она гуляетъ съ утра до вечера.

Байонна, 24-го Июля.

18 Июля отправлено изъ Пампелоны въ Пуэрта-да-Рейна 3,000 пѣхоты, 100 конницы и 8 пушекъ, должствующихъ соединиться съ корпусомъ Эспартеры близъ Эстеллы. Тѣмъ же путемъ отправилась колонна Генерала Рибера. Эспартеро съ 3,000 пѣхоты и 1,000 конницы выступилъ въ походъ для занятія долины Солана и Отеиза. На всей лини слышна была сильная пальба, почему и думали будто произошло сраженіе.

— По донесеніямъ Журнала *la Guienne* Донъ-Карлосъ получилъ значительныя денежныя подкрѣпленія, что его поставило въ возможности уплатить войску недоимочное жалованье и снабдить полковныя казначейства деньгами достаточными для уплаты двухнедельнаго жалованья.

— Пишутъ изъ Сен. Себастьяна отъ 19 ч. с. м. „Увѣдомляютъ изъ Бильбао, что третьяго дня напали на непріятельскія посты между Дуранго и Цорноза. Потеря съ обѣихъ сторонъ незначительна. Карлисты являлись по временамъ въ небольшихъ отрядахъ на горахъ, но еще не смѣли дѣлать вылазокъ подобныя тѣмъ, какія дѣламы до пораженія понесеннаго близъ Пенасеррады. Нѣтъ сомнѣнія, что предполагаемая атакка Эстеллы внушаетъ имъ безпокойство, особенно при настоящемъ расположеніи умовъ и производимомъ отъ него состояніи дѣлъ. Если Эстелла перейдетъ къ Эспартеръ, то войну съ Донъ-Карлосомъ можно почитать оконченною; тогда останется побѣдить одного только Кабреру, коего корпусъ состоитъ изъ 14,000 чел. Кабрера до сихъ поръ совершенно слушался приказаній Донъ-Карлоса и его генеральнаго штаба а также тщательно избѣгалъ всякъ интригъ происходившихъ въ главной квартирѣ. Онъ все вниманіе и труды направлялъ къ тому, чтобы составить отдѣльный корпусъ, повинующійся ему только исключительно. По сей причинѣ никогда ему не доверяли въ главной квартирѣ. Бригадиръ Санта-Круцъ отправился сегодня отсюда съ 4 компаніями, чтобы воспрепятствовать Карлистамъ, захватить провіантъ при Оарзунъ. (A.P.S.Z.)

А Н Г Л И Я.

Лондонъ, 25-го Июля.

На корабль, который недавно пришелъ въ Антверпенъ, привезены письма изъ Рио-Жанейро, въ которыхъ сообщаютъ, что 21 Мая Французы сняли осаду Буэнос-Айреса, и что правительство сей республики рѣшилось отправить въ Парижъ Посланника, для прекращенія возникшихъ между оною и Франціею несогласій. Изъ официальной переписки Буэнос-Айресскаго правительства съ Французскими Адмираломъ и Консуломъ видно, что всѣ требованія Французовъ будутъ исполнены. Переписка сія напечатана и одинъ экземпляръ оной присланъ въ Европу съ помянутымъ кораблемъ.

— Чрезвычайныя Посланники продолжаютъ давать церемоніальные обѣды. На сихъ дняхъ былъ обѣдъ у Графа Строгонова, Герцога Пальмеллы, Маркиза Лансдоунъ и Графа Жерсей.

27-го Июля.

Дѣлаютъ приготовленія для отъѣзда вдовствующей Королевы, которая, какъ извѣстно, отправится для возстановленія здоровья своего на островъ Мальту. Говорятъ, что въ Лавалетъ нанято помѣщеніе для Ея Величест. Въ свитѣ Королевы, отправится Графъ Шифильдъ съ супругою, и многія знатныя особы.

— Изъ Мальты пишутъ, что Англійскія морскія силы на Средиземномъ морѣ будутъ удвоены, и что всѣ корабли крейсирующие вдоль Ионическихъ острововъ и близъ Турецкихъ береговъ, будутъ на военномъ положеніи. Въ Мальтѣ заготовляютъ множество военныхъ припасовъ.

— Большой Нассаускій воздушный шаръ, который въ прошлой вторникъ вечеромъ, поднялся въ Воксаль, по 55 минутномъ, воздушномъ плаваніи, спустился на поле засѣянное пшеницею, недалеко отъ деревни Охтет, лежащей въ Гравствѣ Суссекскомъ. Владелецъ поля, за вытопанную пшеницу не принявъ денежнаго вознагражденія отъ Г. Гринъ, но задержавъ этотъ шаръ и ни подь какимъ видомъ выдать онаго не хотеть.

— Вчера были у Королевы по прощальной аудіенціи чрезвычайныя Посланники: Россійскаго, Австрійскаго, Прусскаго, Нидерландскаго, Ганноверскаго, Сардинскаго, Шведскаго, Португальскаго, и Французскаго дворовъ.

Przydano jej do towarzystwa dwie małe małpy, z którymi igra przez dzień cały od rana do wieczora.

(A.P.S.Z.)

Байонна, 24 Липца.

Дня 18 Липца wystano z Pampelony do Puente-la-Reina, 3,000 piechoty, 100 konnicy i 8 armat, przeznaczonych do połączenia się z korpusem Jenerała Espartero pod Estellą. Tą samą drogą udała się także kolumna Jenerała Ribera. Espartero wyruszył w pochód w 3,000 piechoty i 1,000 konnicy, dla zajęcia dolin Solana i Oteiza. Na całej linii słychać potem było mocne strzelanie, co dało zapewne powód do mniemania o stoczeniu bitwy.

— Podług dziennika *la Guienne*, Don Karlos otrzymał znaczne zasiłki pieniężne, co postawiło go w możności zapłacić wojsku żołd zaległy i zaopatrzyć kasy półkowe w pieniądze, wystarczające jeszcze na żołd dwutygodniowy.

— Z San-Sebastian piszą pod dniem 19 b. m. „Donoszą z Bilbao, że dnia onegdajszego uderzono na stanowiska nieprzyjacielskie między Durango i Zornosa. Strata obustronna nie była wielka. Karliści pokazują się od czasu do czasu w małych oddziałach na górach, ale nie poważyli się jeszcze robić wycieczek podobnych, jakie przedsiębrali przed kłęską, doznaną pod Penaceradą. Nie masz wątpliwości, że zamierzony atak na Estellę, czyni ich niespokojniemi, zważając przy obecnym usposobieniu umysłów i powstałym z niego stanie rzeczy. Jeżeli Estella dostanie się w moc Esparterry wojna z Don Karlosem będzie tak dobrze, jak skończona; pozostanie natomiast do pokonania, jeden już tylko Kabrera, którego korpus podają na 14,000 ludzi. Kabrera nie był dotąd zupełnie posłuszny rozkazom Don Karlosa i jego sztabu Jeneralnego, starał się także unikać starannie wszelkich intryg, jakie w głównej kwaterze miejsce miały. Całą uwagę i usilność swoją zmierzał do tego, aby utworzyć oddzielny korpus, jemu tylko wyłączenie posłuszny. Ztego przyczyny nie dowierzano mu nigdy w głównej kwaterze — Brygadyer Santa-Cruz, wyruszył z dzisia na czele 4-ch kompanij, dla przeszkodzenia Karlistom, aby zbiorów pod Oyarzum sobie nieprzywłaszczyli.

А Н Г Л И Я.

Лондонъ, дня 25-го Липца.

Оkręt, który nie dawno zawinął do Antwerpii, przywiózł listy z Rio-Janeiro, w których donoszą, że Francuzi w dniu 21 Maja, zaprzestali blokować Buenos-Ayres, i że Rząd tej rzeczypospolitej postanowił wysłać Posła do Paryża, dla ostatecznego załatwienia zasądzonego nieporozumienia z Francją. Okazuje się także z urzędowych korespondencyj między Rządem w Buenos-Ayres i konsulem francuzkim, tudzież Admiralem tego narodu prowadzonych, że przyzwolono całkowicie na wszelkie żądania Francyi. Cała ta korespondencya ogłoszona została drukiem, i jeden exemplarz przywieziony został do Europy przez wyżej wymieniony okręt.

— Jeszcze ciągle Postowie koronacyjni dają obiady obrzędowe. W tych dniach były także uczyty u Hr. Strogonowa, Xięcia Palmelli, tudzież u Marg. Lansdowne i Hr. Jersey.

Дня 27.

Чыніа przygotowania do odjazdu Królowej-wdowy, która, jak wiadomo, ma dla poratowania zdrowia czas niejaki na wyspie Malcie przepędzić. W Lavalletta ma bydź najęte mieszkanie dla Monarchini, w której orszaku znajdować się będzie Hr. Sheffield z małżonką i kilka znakomitych osób płci obojej.

— Piszą z Malty, że Angielskie siły morskie na morzu Śródziemném będą podwojone, że wszystkie okręty wzdłuż wysp Jońskich i wybrzeżów tureckich postawione będą na stopie wojennej, i że w Malcie zgromadzą olbrzymie zapasy wojenne.

— Wielki balon Nassauski, który zesłego wtorku wzniósł się wieczorem w Vauxhall, spuścił się po drodze trwającej 55 minut, w bliskości wsi Oxtet w hrabstwie Sussex leżącej, na pole zasiane pszenicą. Właściciel pola, za poniesione straty przez wydeptanie pszenicy, nie przyjął od P. Green pieniężnego wynagrodzenia, lecz zatrzymał mu balon, którego żadnym sposobem wydać nie chce.

— Wczora po południu, udzieliła Królowa posłuchanie pożegnalne Posłom koronacyjnym Dworów: Rossyjskiego, Austriackiego, Pruskiego, Niderlandzkiego, Hanowerskiego, Sardyńskiego, Szwedzkiego, Portugalskiego i Francuzkiego.

— Съ некоторого времени издается здѣсь журналъ, подъ заглавіемъ *Post Circular*, въ которомъ извѣщается публика о подробностяхъ управленія почтъ, опровергаются вносимыя на сіе управленіе обвиненія и помѣщаются замѣчанія, относительно усовершенствованія различныхъ отраслей онаго. (О.Г.Ц.П.)

ШВЕЦІЯ И НОРВЕГІЯ.

Стокгольмъ, 26-го Іюля.

Здѣсь объявлено предписаніе Губернатора Генерала-Майора Меллергельма и распоряженіе его, чтобы всѣ безъ изыятія дома съ 10 час. вечера до 5 утра были заперты, подъ опасеніемъ штрафа 5 талеровъ, 16 шиль.; родители и хозяева домовъ, не должны безъ дозволенія пускать въ городъ дѣтей, семьи и работниковъ; каждый, у кого спросить стража, патруль или полиція, долженъ объявить свое прозваніе и проч., подъ опасеніемъ задержанія; съ 10 часа вечера до 5 утра, нигдѣ нельзя собираться по нѣскольку человекъ на улицахъ, ни разговаривать, и т. п.—Благодаря успешнымъ распоряженіямъ Губернатора, столица пользуется спокойствіемъ. (G. C.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 11-го Іюля.

Въ последнее время опять было много пожаровъ въ нашемъ городѣ; значительнѣйшій изъ нихъ былъ въ *Вефа-Мейданѣ*, продолжался нѣсколько часовъ и истребилъ 300 домовъ; кроме того, во всѣхъ частяхъ города были пожары; а между прочими въ предмѣстьи Хаскои, населенномъ жидами и въ Бешикташѣ, близъ Султанскаго дворца.

— Капуданъ-Паша отправился къ флоту 7 с. м. на казенномъ суднѣ. Вѣроятно, что онъ только въ Митиленѣ, или близъ Хиоса, прибудетъ къ флоту; ибо намѣревается прежде осмотрѣть гавани Мрамарнаго моря, а послѣ того заѣдетъ въ Смирну.

— Въ Диванѣ рачительно занимаются предполагаемыми Султаномъ нововведеніями во всѣ отрасли управленія; главнѣйшимъ изъ нихъ есть, отмененіе обычая продажи должностей.

— Говорятъ, что въ Смирнѣ издается журналъ на Французскомъ языкѣ; подъ надзоромъ генеральнаго консула одной изъ удѣльныхъ областей Италіи.

(О.Г.Ц.П.)

С м ѣ с ѣ,

Соломенная Крестьянская обувь.

Учрежденіе Губернскихъ выставокъ земледѣльческихъ и мануфактурныхъ произведеній принадлежитъ, безспорно, къ самымъ благотворнымъ мѣрамъ Правительства. Не исчисляя всѣхъ полезныхъ послѣдствій, произтекающихъ отъ него, укажемъ лишь на то, что оно сдѣлало гласными такіе опыты, какихъ существованія никто прежде не подозревалъ. Въ *Журналѣ Министерства Внутреннихъ Дѣлъ* мы прочитали слѣдующее извѣстіе: „Въ числѣ произведеній, находившихся на Губернской выставкѣ въ *Твери*, обратили на себя особенное вниманіе образцы *соломенныхъ лаптей и туфель*, изобрѣтеніе *Старица* помѣщика, Подполковника *Эгерштрема*.“ Какъ ни просто, съ перваго взгляда, это изобрѣтеніе, можно однако жъ ожидать отъ него важныхъ выгодъ для сельской экономіи. Всемъ извѣстно, что сдираніе лыкъ наноситъ лѣсамъ значительный вредъ, особенно теперь, когда они чрезвычайно рѣдкуютъ, когда недостатку въ нихъ уже весьма чувствителенъ. По свидѣтельству Г. Эгерштрема, соломная обувь не только не уступаетъ ни въ чемъ лыковой, но имѣетъ даже нѣкоторыя преимущества предъ нею. Соломняныя лапти трясютъ лучше лыковыхъ, и не такъ скоро размокаютъ въ водѣ. Работа ихъ прѣстаетъ; нужна ровная, чистая и свѣжая солома, разумеется, ржаная; эту солому кладутъ прежде на четверть часа въ воду, потомъ выютъ изъ нея веревки, и поступаютъ далѣе точно такъ же, какъ и при плетеніи лыковыхъ лаптей. Если приплести, для прочности, пеньковую подошву подъ лапти, то въ такомъ видѣ можно носить ихъ отъ 3 до 4 мѣсяцевъ, безъ починки. Нѣтъ сомнѣнія, что Гг. помѣщики воспользуются изобрѣтеніемъ Г. Эгерштрема.

Прохладительные напитки.

Полезно или вредно употребленіе прохладительныхъ напитковъ лѣтомъ? Вотъ вопросъ, который невольно рождается при наступленіи теплаго времени. Объ этомъ давно спорятъ доктора и гигиенисты.

У насъ главнѣйшіе прохладительные напитки пиво, лимонадъ и оржатъ; каждый изъ нихъ имѣетъ свои хорошія и дурныя качества. Если пиво хорошо, его можно предпочесть всѣмъ прочимъ. Лимонадъ и оржатъ не вредны, если напитки эти употреб-

— Od niejakiego czasu wychodzi tu dziennik pod tytułem *Post-Circular*, mający na celu uwiadomienia publiczności o zarządzie poczt, zbijania czynionych tej administracyi zarzutów, tudzież dostarczenie rad co do popraw rozmaitych jej gałęzi. (G.R.K.P.)

С ш в е ц я.

Sztokholm, 26-go Lipca.

Ogłoszono tu ostrzegającą odezwę Gubernatora Jenerała-Majora Möllerhielm i urządzenie przez tegoż wydane, ażeby wszystkie domy bez różnicy, od godziny 10 wieczorem do 5-jej rano zamykane były, a to pod karą 3 talarów 16 szy. banco; rodzice i gospodarze domów, nie powinni bez pozwolenia puszczac na miasto dzieci, czeladzi i robotników swoich; każdy, na kogo zawoła warta, patrol lub policya, powinien wymienić swoje nazwisko etc., pod karą zatrzymania; od godz. 10 wieczorem do 5 rano, nie wolno nigdzie zbierać się kilku osobom razem na ulicy, ani rozmawiać i t. p.—Stolica używa spokojności, dzięki powyższym stosownym rozprządzeniom, ze strony Gubernatora wydanym. (G.C.)

Т у р ц я.

Konstantynopol, d. 11 Lipca.

W ostatnich dniach wiele znnowu zjawilo się pożarów w naszym mieście; z tych najznakomitszy wybuchnął w Wefa-Meidan, trwał kilka godzin i zniszczył blisko 300 domów. Prócz tego palito się we wszystkich dzielnicach miasta; między innemi w Chaskoi, przedmieściu zamieszkaném przez żydów, i w Beszyktasz, w pobliżu pałacu Sułtańskiego.

— Kapudan-Basza odptynał 7 b. m. do floty, na statku rządowym. Zdaje się, że dopiero w Mitylenie lub w Chios połączy się ze swoją flotą, bo ma pierwiej przejechać porty, leżące nad morzem Marmora, a następnie zwiedzić Smirnę.

— W Dywanie pracują usilnie nad zmianami, które Sułtan chce wprowadzić do wszystkich gałęzi administracyi; z tych najwazniejszą ma bycъ zniesienie zwyczajnogo sprzedawania urzędów.

— W Smirnie, ma wychodzić dziennik francuzki, pod opieką konsula jeneralnego jednego z państw włóskich. (G.R.K.P.)

Р о з м а и т о с т ь.

Słomiane obówie włóscian.

Ustanowienie Gubernialnych wystaw produktow rolnicznych i rękodzielnicznych, należy bez zaprzeczenia, do najdobrotliwszych środków Rządu. Nie wyliczając wszystkich pożytecznych skutkow, ztąd wynikających, wskażemy tylko na to, że one uczyniły głośnie mi takie doświadczenia, jakich istnienia nikt upzednio nie przypuszczał. W *dzienniku Ministerzyum Spraw Wewnetrznych* przeczytaliśmy wiadomość następującą: „W liczbie produktow, znajdujących się na Gubernialnej wystawie w *Twerze*, zwrócily na siebie szczególną uwagę wzory *słomianych łapci i pantofli*, w wynalazek starzyckiego obywatela, Podpótkownika *Egerstrema*.“ Jakkolwiek na pierwszy rzut oka wynalazek ten jest prosty, można jednakże spodziewać się z niego ważnych wygod dla ekonomii wiejskiej. Wszystkim wiadomo, że darcie łyk znacznie las niszczy, szczególnie teraz, kiedy te nadzwyczajnie zmniejszają się, kiedy brak ich bardzo już jest dotkliwym. Podług opisu P. Egerstrema, obówie słomiane nie tylko nie ustępują w niczem łyczanemu, ale nawet ma niejakie nad niem pierwszeństwo. Łapcie słomiane cieplejsze są od łyczanych, i nie tak prędko w wodzie rozmakają. Robota ich jest prosta: potrzeba tylko równej, czystej i świeżej słomy, rozumie się żytniej, słomę tę kładą pierwiej na kwadrans do wody, potem kręcą z niej sznurki, i dalej postępują z nią zupełnie tak, jak w pleceniu łapci łyczanych. Jeżeli dla trwałości przeplecie się pieńkową podszwągę te łapcie, tedy można je nosić od 3 do 4 miesięcy, bez naprawy. Nie wątpimy, że PP. Właściciele ziemscy nie zaniechają korzystać z wynalazku P. Egerstrema.

Napoje chłodzące.

Czy jest pożyteczne czy szkodliwe użycie napojow chłodzących latem? Jest to zapytanie, które mimowolnie powstaje za nadejściem ciepłego czasu. O tém dawno wiodą spór doktorowie i higienicy.

U nas główniejszemi napojami ochładzającymi są piwo, limonada i orszada; każdy z nich ma swoje dobre i złe przymioty. Jeżeli piwo jest dobre, można je przenieść nad wszystko inne. Limonada i orszada nie są szkodliwe, jeżeli te napoje używają się nie

лютея не слишкомъ холодными и въ небольшомъ количествѣ; но излишество ихъ влечетъ за собою пагубныя послѣдствія. При сильной испаряи, стаканъ холоднаго лимонада, какъ извѣстно, есть вѣрный способъ получить чахотку и отправиться въ Елисейскія Поля. Лимонадъ, хотя и не столь холодный, но употребляемый съ неумѣренностію, причиняетъ ослабленіе желудка, трудное пищевареніе, а иногда и важныя желудочныя болѣзни. То же самое можно сказать обо всѣхъ водахъ, насыщенныхъ газами: углекислый газъ, вводимый безъ особенной причины и надобности въ животную экономію, причиняетъ весьма вредныя послѣдствія.

Железная лошадь.

Нѣкто Риттеръ, въ Соединенныхъ Штатахъ, устроилъ механическую железную лошадь, которая легко приводится въ движеніе посредствомъ ручки, врыданной къ передней части сѣдла. Машина имѣетъ видъ обыкновенной лошади, и можетъ пробѣгать до 20 миль въ часъ. Г. Риттеръ увѣряетъ, что изобретеніе его во многихъ мѣстахъ вытѣснитъ желѣзныя дороги, которыя очень дороги, и даже настоящихъ лошадей, потому что его лошадь не требуетъ ни овса, ни сѣна, ни утѣля, — однимъ словомъ, ни какого фуража, кромѣ небольшого количества масла, для смазыванія колесъ и пружинъ велшебнаго коня. Одна изъ величайшихъ выгодъ этой лошади состоитъ въ томъ, что на ней можно ѣздить по всѣмъ дорогамъ, даже проселочнымъ. Кромѣ того, ее не надобно ни ковать, ни чистить, ни погонять, ни лечить — это не бездѣлица. Посмотримъ, *далеко ли уйдетъ* Г-нъ Риттеръ на своей железной лошади!

Свекловичный сахаръ.

Извѣстный ученый агрономъ Домбаль, обнаружилъ недавно новый способъ выдѣлыванія сахара изъ свекловицы. При этомъ способѣ нетъ ни какой надобности въ рѣзкахъ и прессахъ, которые прежде были необходимы и обходились весьма дорого. Аппараты эти замѣнены самыми простыми и дешевыми, которые могутъ быть заведены даже въ небогатомъ хозяйствѣ. Ученый экономистъ доказываетъ въ своей книгѣ, что сахаръ, приготовляемый по его способу, превосходнаго качества и добывается въ большемъ количествѣ изъ даннаго вѣса свекловицы, нежели прежде, посредствомъ прессовъ и рѣзокъ.

Средство прожить до ста лѣтъ.

Въ Парижѣ живетъ столѣтній старикъ, удивительно сохранившій всѣ способности, не смотря на позднія лѣта. Не желая скрывать епособа, посредствомъ котораго дожилъ до столь счастливой старости, онъ обнаружилъ слѣдующія гигиеническія правила, для тѣхъ, которые хотятъ прожить до ста лѣтъ. Мы поспѣшаемъ сообщить ихъ *нашимъ подписчикамъ*, и просимъ ихъ слѣдовать строго благодѣтельному наставленію:

Правило 1-е. Вставать въ семь часовъ утра.

Правило 2-е. Стаканъ чистой воды въ девять часовъ.

Правило 3-е. Въ два часа по полудни легкой обѣды, состоящей изъ супа, жаркаго и компота; при этомъ стаканъ вина стараго.

Правило 4-е. Въ четыре часа прогулка, безъ усталости.

Правило 5-е и послѣднее. Стаканъ воды съ сахаромъ, въ девять часовъ вечера; и потомъ ложиться спать.

Читатели наши видятъ, что этимъ правиламъ весьма легко слѣдовать, а чтобы еще сильнѣе на нихъ подѣйствовать, мы предлагаемъ здѣсь кстати:

Вѣроятность продолженія жизни человѣческой.

Ученые предполагаютъ, что населеніе всего Земнаго Шара состоитъ изъ тысячи милліоновъ человѣкъ, которые всѣ вымираютъ въ продолженіе столѣтій. На каждое поколѣніе можно положить 33 года, слѣдственно, въ годъ умираютъ 33 333 333 человѣка, въ день 91,324, въ часъ 3 803, въ минуту 65, въ секунду 1. Родится въ годъ, 37,037,037 человѣкъ, т. е. въ день 101,471, въ часъ 4,228, въ минуту 70, въ секунду 1½.

Изъ тысячи дѣтей, родившихся въ одно время, къ концу года остается 740; чрезъ три года 600; чрезъ пять лѣтъ 584; чрезъ десять лѣтъ 540; чрезъ тридцать, 446; чрезъ шестьдесятъ, 226; чрезъ восемьдесятъ, 9; чрезъ девяносто семь *одинъ* человѣкъ.

Половина дѣтей умираетъ прежде достиженія семнадцати лѣтъ, а изъ десяти тысячъ человѣкъ, только *одинъ* доживаетъ до ста лѣтъ. Мы желаемъ нашему читателю, чтобы это былъ онъ! (С. П.)

ВИЛЬНА. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Августа 5 д. 1838 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. Левъ Боровскій.

збытъ зимне і въ niewielkiej ilości; ale zbytek ich po- ciąga za sobą szkodliwe skutki. W czasie mocnego u- pafu, szklanka chłodnej limoniady, jak wiadomo, jest pewny sposób dostania suchot i udać się na pola Elizejskie. Limoniada, chociaż nie tak zimna, ale użyta z nieumiarkowaniem, osłabia żołądek, utrudza trawienie, a niekiedy sprowadza ważne choroby żołądkowe. Toż samo można powiedzieć o wszystkich wodach, gazami nasyconych: gaz kwasu węglowego, wprowadzany bez szczególnej przyczyny і potrzeby do ekonomii zwierzęcej, bardzo źle sprawuje skutki.

Koń żelazny.

Niejakis Ritter, w Zjednoczonych Stanach Ameryki, zrobił mechanicznego konia żelaznego, który łatwo jest poruszany za pomocą korby, przyrobionej do przedniej części siodła. Machina ma postać zwyczajnego konia, і może ubiedz do 20 mil na godzinę. P. Ritter zapewnia, że wynalazek jego z wielu miejsc wypędzi drogi żelazne, które bardzo są drogie, а nawet żywe konie, gdyż jego koń nie potrzebuje ani owsa, ani siana, ani węgla, — słowem żadnego furaju, oprócz niewielkiej ilości oliwy, do smarowania kółek і sprężyn konia czarodziejского. Jedną z najważniejszych wygod tego konia w tém się zawiera, że można na nim jeździć po wszystkich drogach, nawet manowcami. Nadto jeszcze nie potrzebuje podkucia, ani czyszczenia, ani popędzania, ani leczenia — а і to nie frazka. Obaczmy: *czy daleko pojedzie* P. Ritter na swoim koniu żelaznym!

Cukier burakowy.

Znanvuczony agronom Dombal, ogłosił niedawno nowy sposób wyrabiania cukru z burakow czyli ćwikły. W sposobie tym zgoła niepotrzeba sieczkarni і prass, które dotąd były konieczne і bardzo drogo kosztowały. Apparaty te zostały zamienione najprostszymi і najtańszymi, które mogą być zaprowadzone w niewielkiem nawet gospodarstwie. Uczony ekonomik dowodzi w swojej książce, że cukier, podług jego sposobu robiony, wybornego jest gatunku і dobywa się w więkšej ilości z danej wagi burakow, niżeli pierwiej, za pomocą prass і sieczkarni.

Sposob dożycia stu lat.

W Paryżu żyje stoletni staruszek, który dziwnie zachował wszystkie zdolności, pomimo podeszłego wieku. Niechcąc ukrywać sposobu, za pomocą którego dożył do tak szczęśliwej starości, ogłosił następujące prawidła higieniczne, dla tych, którzy chcą dożyć stu lat. Spieszmy udzielić je *naszym prenumeratorom*, і prosimy ich ościśle zachowanie dobroczynnego przepisu.

Prawidło 1. Wstawać o godzinie siódmej zrana.

Prawidło 2. Szklanka czystej wody o godzinie dziesiątej.

Prawidło 3. O godzinie drugiej z południa lekki obiad, składający się z zupy, pieczy-tego і komputu, przy tém szklanka starego wina.

Prawidło 4. O godzinie czwartej przechadzka bez zmordowania.

Prawidło 5 і ostatnie. Szklanka wody z cukrem o godzinie dziewiątej wieczorem, а potem położyć się spać.

Czytelnicy nasi widzą, że prawidła te bardzo łatwo można zachować, а gdyby bardziej do nich zachęcić, umieszczamy co następuje:

Podobieństwo przedłużenia życia ludzkiego.

Uczeni utrzymują, że ludność całej kuli ziemskiej składa się z tysiąca milionow ludzi, którzy wszyscy wymierają w przeciągu stu lat. Na każde pokolenie można położyć 33 lata, а zatem na rok umiera 33,333,333 osob; na dzień 91,324, na godzinę 3,803, na minutę 65, na sekundę 1. Rodzi się na rok 37,037,037 dzieci, to jest: na dzień 101,471, na godzinę 4,228, na minutę 70, na sekundę 1½.

Z tysiąca dzieci, w jednym czasie narodzonych, w końcu roku pozostaje 740; przez trzy lata 600; przez pięć lat 584; przez lat dziesięć 540; przez trzydzieści 446; przez sześćdziesiąt 226; przez osmdziesiąt 9, przez dziewiędziesiąt siedm jeden człowiek.

Półowa dzieci umiera przed dojściem lat siedm-nastu, а z dziesięciu tysięcy ludzi, jeden tylko docho-dzi stu lat. Życzymy naszemu czytelnikowi, а żeby był tym jednym. (P. P.)